

MIJN ANDERE HELFT IS DOOD

Je krijgt om dezelfde dingen de slappe lach en als de een ongelukkig is, voelt de ander dezelfde pijn. Eeneiige tweelingen hebben zo'n sterke band dat ze zelf ook een beetje sterven als ze hun broer of zus verliezen. 'De gedachte dat ik zonder haar door moet, is ondraaglijk.'

HANNIE KREUZE (73) uit Stevensweert nam op 2 juni 2019 afscheid van haar zus Marlie, die niet meer verder kon leven vanwege een hersentumor.

'MARLIE EN IK waren in onze jeugd onafscheidelijk. Ik kon haar gedachten lezen en zij die van mij. Toen we rond ons 30ste samen het secretariaat van de tweelingenvereniging runden, hoorden we regelmatig van andere eeneiige tweelingen dat ze het konden voelen als de ander iets heftigs meemaakte. Dat hebben wij nooit gehad. Wel kookten we vaak hetzelfde, en kochten we dezelfde kleding. Hartsvriendinnen waren er niet, want wij hadden elkaar. En toen ik verkering kreeg met een jongen die ik ontmoette tijdens een wielervedstrijd van mijn broer, hebben we Marlie vijf dagen later gekoppeld aan zijn beste vriend. Met deze twee vrienden zijn we ook getrouwd. 18 jaar, en allebei zwanger. In die tijd hadden we het niet breed. Dan kwamen we bij elkaar en telden we ons geld. Als Marlie minder had dan ik, gaf ik haar wat, en omgekeerd. Wat je vaak hoort is dat de partners van tweelinghelften jaloers zijn, maar dat kenden wij niet omdat onze mannen vrienden waren. In 1997 verhuisde mijn zus naar Bonaire. Haar man Henk was al jaren depressief

en ze hoopten dat de rustige omgeving en het klimaat hem goed zouden doen. Henk werd duikinstructeur en inderdaad, hij knapte zienderogen op. Dat Marlie zo ver weg was, vond ik verschrikkelijk. We hebben elkaar duizenden faxen gestuurd. Ook probeerden we elkaar zo vaak mogelijk te zien. Dan waren zij weer hier of wij daar. We kochten zelfs een vakantiehuisje op Bonaire. Toen Henk ernstig ziek werd, kwamen ze weer naar Nederland. Hij stierf in 2015 en de laatste jaren woonde Marlie naast ons, in Stevensweert. Twee jaar geleden kon ze ineens niet meer schrijven en een dag later wist ze niet meer hoe ze moest koken. We dachten aan een TIA, maar onderzoek wees uit dat het een hersentumor was, graad 4. Marlie bleef positief, nuchter en vrolijk, terwijl er geen hoop meer was. Ze zei steevast: 'Het is zoals het is, en als het anders was dan was het wel anders'. Vlak voordat ze zich heeft laten euthanaseren, heb ik haar moeten beloven door te gaan met leven. Dat lukt, maar de glans is eraf. Toen ik laatst zelf een ernstige kwaal leek te hebben merkte ik wel dat het me niet veel deed. Sinds Marlie's overlijden ben ik niet meer bang voor de dood. Ik geloof niet in iets na de dood, maar ergens zou ik dat wel willen. Het zou een troost zijn als ik vlak voor mijn dood zou kunnen zeggen: het is goed zo, ik ga naar Marlie toe.' »

Hannie:
'Ik beloofde haar door te gaan met leven. Maar de glans is ervan af'

‘Ik heb een vrouw en een kind, maar Roy staat op één en dat zal altijd zo blijven’

De wereld van **ERIC OOSTERVELD** (46) uit Enschede stortte in toen zijn tweelingbroer Roy op 21 april 2001 omkwam bij een auto-ongeluk. Later trouwde hij met de vriendin van zijn broer.

‘ROY EN IK LEEFDEN jarenlang een synchroon leven, vooral omdat Roy daarvoor koos. Ik was als kind al ziekelijk – al was toen nog niet duidelijk wat het was – en dat zorgde ervoor dat er bij mij niet zo heel veel lukte. Ik kreeg een mavo-advies, hij een havo-advies. Maar Roys motto was altijd: of we doen het samen, of we doen het niet. Dus koos hij ook voor de mavo. Waar ik altijd wat gemakzuchtig deed, was Roy heel gedisciplineerd. Hij zorgde voor mij en gaf richting in mijn leven. Eigenlijk was hij mijn grote broer, al ben ik vijf minuten ouder.

In 1995 werd bij mij de ziekte van Addison ontdekt, een auto-immuunziekte. Ik kreeg een hersenvliesontsteking, een hartspierontsteking en een dubbele longontsteking en lag twee weken in coma. Toen ik wakker werd, wist ik niet meer wie mijn ouders waren, maar wel wie Roy was. Voor hem was dat de moeilijkste tijd van zijn leven, vertelde hij me later. Hij was zo bang geweest dat ik het niet zou redden dat hij maar bleef huilen en huilen. In die tijd bleek trouwens dat hij precies dezelfde ziekte had, maar bij mij zat het aan beide zijden van het lichaam, bij hem maar aan één kant.

In de jaren daarna hebben we een boekhoudersopleiding gedaan en wilden we een accountantskantoor opzetten, in een verbouwde boerderij waar we

samen konden wonen en werken. Maar toen kwam zaterdag 21 april 2001. Die dag raakte Roy samen met zijn vriendin Desiree betrokken bij een ernstig auto-ongeluk. Twee mannen deden in beschonken toestand een wedstrijd wie het eerst thuis was. Bij een inhaalmanoeuvre moesten Roy en Desiree uitwijken en sloeg hun auto over de kop. Roy was op slag dood, Desiree overleefde het ternauwernood.

Toen de politie 's avonds aan mijn deur kwam met het nieuws, kon ik het niet geloven. Pas toen ik later die avond mijn moeder in tranen zag, drong het tot me door. Lange tijd heb ik zelf ook dood gewild. Ik herinner me nog dat ik mijn moeder meevroeg naar de UWV-arts omdat ik bang was dat ik me naderhand voor de trein zou gooien. Eind 2001 vertelde Desiree dat ze verliefd op me was. Ik vond haar altijd al bijzonder, maar deed daar natuurlijk niets mee, en ook nu wilde ik daar niet aan. Het voelde als verraad aan Roy. Maar toen ik op een regenachtige dag Roys rustplaats bij het crematorium bezocht, brak ineens de zon door. Dat was voor mij een teken. Nadat ook mijn en haar familie het zagen zitten, ben ik bij Desiree ingetrokken. Zodoende lag ik dus op een gegeven moment in het bed waar Roy ook in geslapen had. Voor een ander is dat misschien luguber, voor mij was het heel fijn, want zo was ik dicht bij hem. Drie jaar later zijn Desiree en ik getrouwd en intussen hebben we samen een dochter. En al hou ik zielsveel van hen, Roy staat voor mij op één, en dat zal ook altijd zo blijven.’ »

Eric:
‘Ik heb lange tijd zelf ook dood gewild’

'TOEN JILL NAAR de intensive care werd overgebracht, was ze nog bij kennis maar heel ziek. De chemokuur had zo'n harde klap uitgedeeld dat haar lichaam het niet meer trok en daarom werd ze in een coma gebracht, om haar in leven te houden. 'Je familie is onderweg,' heeft een verpleegkundige nog tegen haar gezegd. Maar ze is nooit meer wakker geworden. Na drie dagen zijn haar hersenen om onverklaarbare redenen gaan zwellen, waardoor er uiteindelijk geen hersenactiviteit meer was. Ik herinner me dat ik de ic op kwam lopen en Jills energie niet meer voelde. Toen wist ik eigenlijk al dat het niet meer goed zou komen.

Vanaf dat moment is er bij mij een soort overlevingsknop omgegaan, het was alsof ik verdoofd was, de pijn was blijkbaar te heftig om toe te laten. Het liefst was ik vijf jaar verder gereisd in de tijd, zodat ik de ergste pijn niet hoefde door te maken. 90 procent van mijn leven, van wie ik was, van mijn geluk, is op dat moment doodgegaan.

Als tweelingzussen waren we altijd heel close, maar in onze puberteit konden we elkaar soms niet uitstaan. In die periode vond ik het lastig een tweelingzus te hebben. Je wordt altijd vergeleken, en dan wil je niet de dikke of de lelijke zijn. Dat maakte het mentaal soms moeilijk. Ook kon ik heel boos worden als mijn zus dezelfde kleding als ik had gekocht, of als we niet los van elkaar werden uitgenodigd voor feestjes. Ik was duidelijk

Pamela:
**'Ik hoor Jill nog
steeds in mijn oren
tetteren'**

PAMELA WIJSHAKE (24) uit Amsterdam rouwt om haar zus Jill, die op 11 juni 2019 stierf aan de gevolgen van acute lymfatische leukemie.

op zoek naar mijn eigen identiteit.

Na de puberteit trokken we weer naar elkaar toe. Als er iets was waarmee ik zat ging ik altijd naar haar, en omgekeerd. Ik voelde wat zij voelde. Als zij ruzie had met mijn moeder, voelde ik haar pijn. En als een van ons de slappe lach had, kreeg de ander die ook, vaak tot ergernis van mijn moeder.

Toen Jill in het ziekenhuis de diagnose leukemie kreeg, stond ik thuis onder de douche. Zonder te weten wat er gaande was, kreeg ik een paniekaanval. Ik zag beelden dat Jill kanker had en dat ze daaraan dood zou gaan. Toen ik de badkamer uit liep, kwam mijn vader naar boven om me te vertellen dat Jill leukemie had. Ik stortte compleet in. De gedachte dat ik zonder haar verder moest was ondraaglijk. Ik heb het daar ook met Jill over gehad, maar eigenlijk wilde ze niet over dat scenario praten. Ik heb haar in die periode van chemo's en ziekenhuisbezoeken ook bijna nooit zien huilen.

Ik ben nu twee jaar verder en probeer nog steeds te ontdekken wie ik nu ben, zonder mijn zus. Ik heb altijd het gevoel dat ze over mijn schouder meekijkt en ik hoor haar nog steeds in mijn oren tetteren. Heel soms, als ik een leuke avond met vrienden heb, vergeet ik dat ze dood is. Als het me dan weer te binnen schiet, voel ik me schuldig. Toch ben ik dankbaar dat ik een tweelingzus heb. Ik ben nooit alleen, zo voelt het.' «

**'90 procent
van mijn
leven,
wie ik was,
mijn geluk,
is met
mijn zusje
verdwenen'**